

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIO
TAURO RUTKŪNO IR POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPAINIŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIAUS**

**IŠVADA
DĖL POLITINĖS PARTIJOS TĖVYNĖS SAJUNGOS-LIETUVOS KRIKŠČIONIŲ
DEMOKRATŲ ĮSIGYTŲ MEDICININIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ PERDAVIMO
ASOCIACIJAI LIETUVOS MEDIKŲ SĄJŪDŽIUI TEISĖTUMO VERTINIMO**

2020 m. rugpjūčio 5 d. Nr. 3-64 (1.2)
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2020 m. balandžio 17 d. gavo pranešimą (reg. Nr. 1-719(7.9), kuriame nurodoma: *„prieš keletą dienų duodamas interviu portalui lrytas.lt konservatorių partijos vadovas G. Landsbergis viešai pareiškė, kad sustabdė partijos suplanuotą pavasario reklamos kampaniją ir tas lėšas skyrė apsaugos priemonėms įsigyti ir jas išdalino medikams. Citata ir nuoroda į informacijos šaltinį: „Bet pandemija ir pasikeitusios ekonominės aplinkybės keičia situaciją. Sustabdėme savo rinkimų pavasario reklamos kampaniją ir šias lėšas skyrėme respiratoriams įsigyti – juos jau perdavėme medikams“. <...> Prašau Jūsų patikrinti, ar iš tiesų Tėvynės sąjunga Lietuvos konservatoriai iš partijos veiklai skirtų lėšų įsigijo medicininių apsaugos priemonių ir jas išdalino medikams ir ar tokiais veiksmais nepažeidė partijų finansavimo ir politinės reklamos įstatymo ar kokio kito partijų finansavimą ir veiklą reglamentuojančio teisės akto.“* Kartu su pranešimu pateikta nuoroda į 2020 m. balandžio 15 d. straipsnį „Prieš Seimo rinkimus – manevrai: perrašinėja programas, S. Skvernelis paaiškino, kodėl neskelbia sprendimo“¹.

2. VRK 2020 m. balandžio 27 d. posėdžio metu nuspręsta nurodytą pranešimą perduoti tirti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui ir VRK nariui Taurui Rutkūnui.

3. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d.

4. Politinė partija Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (toliau – TS-LKD) 2020 m. balandžio 14 d. VRK narės Svetlanos Misevičienės sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S2 registruota politinės kampanijos dalyviu.

5. VRK 2020 m. gegužės 6 d. išsiuntė TS-LKD paklausimą (reg. Nr. 2-388(7.9). Jame buvo teiraujamasi, koku tikslu buvo nupirkti 2 170 vnt. respiratorių iš UAB ITINA.

6. 2020 m. gegužės 18 d. gautas TS-LKD atsakymas (reg. Nr. 1-981(7.9), kuriame nurodoma: *„Esant socialiai atsakingiems ir solidarizuojantis su Lietuvių tauta, padėti aprūpinti*

¹ <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2020/04/15/news/pries-seimo-rinkimus-manevrai-perrasineja-programas-s-skvernelis-paaiskino-kodel-neskelbia-sprendimo-14476896/>

medikus apsaugos priemonėmis siekiant suvaldyti COVID-19 viruso plitimą Lietuvos Respublikos teritorijoje.“ Nurodoma, kad už respiratorius buvo apmokėta iš gautų lėšų realizavus TS-LKD turtą (19 999,96 Eur už 2 170 vnt.): „*UAB ITINA PVM sąskaitos faktūros buvo apmokėtos iš TS-LKD einamosios (ne dotacijos) SEB banko sąskaitos Nr. LT237044060006452512. Visi aukščiau aptartu būdu įsigyti respiratoriai buvo perduoti Lietuvos medikų sąjūdžiui 2020-04-07 per atstovę Živilę Gudlevičienę <...> TS-LKD iniciatyva privačių asmenų lėšomis buvo suaukoti pinigai Sporto, laisvalaikio ir pomėgių klubui „Žingsnis link savęs, kuris nupirko 380 vnt. respiratorių ir kurie buvo perduoti Lietuvos medikų sąjūdžiui <...> TS-LKD informavo savo partijos narius ir bičiulius, kad visi kas nori ir gali prisidėti prie pagalbos medikams, gali pervesti lėšas Sporto, laisvalaikio ir pomėgių klubui „Žingsnis link savęs“, kuris nupirks ir perduos respiratorius medikams.*“

6.1. Pateiktame atsakyme nurodoma, kad respiratoriai nebuvo dalijami ir kad 2020 m. balandžio 7 d. buvo perduoti Lietuvos medikų sąjūdžiui per jų atstovę Živilę Gudlevičienę. Taip pat nurodoma, kad: „*TS-LKD vardu respiratorius Lietuvos medikų sąjūdžiui perdavė TS-LKD vykdomasis sekretorius Jonas Gudauskas su Lietuvos Respublikos Seimo narėmis Monika Navickiene ir Paule Kuzmickiene.*“

6.2. TS-LKD, atsakydami į klausimą, kaip sprendimas pirkti ir dalinti respiratorius yra susijęs su TS-LKD parengta rinkimų programa, nurodė, kad: „*Niekaip nenusijęs. Tai buvo nuoširdi reakcija siekiant pagelbėti medikams suvaldyti koronaviruso plitimą Lietuvoje.*“

6.3. TS-LKD, atsakydami į klausimą, kaip, jų nuomone, iniciatyva dera su Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nustatytu draudimu politinėms partijoms būti labdaros ir paramos teikėjais, nurodė, kad: „*Tai nebuvo de jure parama Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo prasme.*“

6.4. Atsakyme TS-LKD pateikė panašios akcijos pavyzdį: „*TS-LKD įvairiomis formomis prisideda prie įvairiausių visuomeninių akcijų, pav. neužmirštuolės akcija*“, kaip papildomą informaciją cituoja Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo preambulę, 2 straipsnio 5 dalį, 17 straipsnį ir TS-LKD įstatų 3 punktą², taip pat nurodo: „*TS-LKD veiklos tikslas nėra tik dalyvauti rinkimuose. TS-LKD siekia telkti visuomenę bei puoselėjant demokratines, krikščioniškas bei konservatizmo vertybes siekia Lietuvos tautos ir valstybės plėtotės. Manome, kad TS-LKD apsaugos priemonių nupirkimas ir davimas jomis neatlygintinai naudotis medikams, atitinka TS-LKD veiklos tikslus, propaguojamas krikščioniškas vertybes ir neprieštarauja įstatymams. Be to respiratoriai buvo perduoti medikams ne politinės kampanijos laikotarpiu, todėl šio TS-LKD veiksmo niekaip negalim susieti su būsimais Lietuvos Respublikos Seimo rinkimais bei politinės kampanijos teisinio režimo pažeidimu.*“

² https://tsajunga.lt/wp-content/uploads/2018/07/I%CC%A8STATAI-2018_aktuali_i%CC%A8registruota-RC.pdf

7. 2020 m. gegužės 22 d. VRK išsiuntė paklausimus Jonui Gudauskui (reg. Nr. 2-487(7.9), Monikai Navickienei (reg. Nr. 2-488(7.9), Paulei Kuzmickienei (reg. Nr. 2-489(7.9), Lietuvos medikų sąjungai (reg. Nr. 2-490(7.9).

8. 2020 m. gegužės 29 d. gautas Lietuvos medikų sąjungos atsakymas (reg. Nr. 1-1118(7.9), kuriame nurodoma: „2550 FFP2 respiratorių (supakuoti kartoninėse dėžėse ir plastikiniame maiše) buvo perduota 2020-04-07 d. popietę Lietuvos medikų sąjungos Valdybos pirmininkei Živilei Gudlevičienei jos gyvenamu adresu <...> kadangi jokių nuomojamų patalpų Lietuvos medikų sąjūdis neturi. Respiratorius perdavė TS-LKS narės Paulė Kuzmickienė ir Monika Navickienė, kartu dalyvavo vykdomasis sekretorius Jonas Gudauskas. 2 170 respiratorių buvo perduoti nuo TS-LKD, o 380 respiratorių buvo perduoti nuo klubo „Žingsnis link savęs“. Respiratoriai perduoti pasirašant Priėmimo–perdavimo aktus (pridedama).“ Pateiktas 2020 m. balandžio 7 d. Respiratorių (veido kaukių) perdavimo–priėmimo aktas, taip pat pridėtas tos pačios dienos Respiratorių (veido kaukių) perdavimo–priėmimo aktas, pasirašytas pomėgių klubo „Žingsnis link savęs“ atstovo Modesto Gudausko.

8.1. Atsakyme nurodoma: „Dėl respiratorių perdavimo asociacijai su manimi tiesiogiai bendravo TS-LKD narė Monika Navickienė <...> Dėl respiratorių perdavimo (medikams) sprendėme mes patys. Tuo metu apsaugos priemonių neturėjo nei mažosios gydymo įstaigos, nei naujai steigiamos karščiavimo klinikos, todėl mūsų sprendimas tuo ir rėmėsi – perduoti tiems, kas nebuvo gavę jokios Valstybės pagalbos. Respiratoriai maždaug savaitės bėgyje buvo išdalinti ir nedidelėms klinikoms (pridedami Perdavimo–priėmimo aktai), ir pavieniams medikams, kurie asmeniškai į LMS kreipėsi pagalbos (taip pat pridedami Perdavimo priėmimo aktai).“

8.2. Lietuvos medikų sąjungos atsakyme nurodoma, kad tai buvo vienetinis TS-LKD dovanojimo atvejis. Taip pat nurodoma: „Norime pažymėti, kad mūsų Facebook paskyroje (Lietuvos medikų sąjungos) esame paskelbę, kad pandemijos metu renkame paramą medikams – tiek finansinę, tiek apsaugos priemonėmis, tiek kitokiais galimais būdais. Taip pat pažymime, kad ir ataskaitos apie gautą ir išdalintą paramą yra skelbiamos viešai mūsų Facebook paskyroje.“

8.3. Paklausive buvo teiraujamasi dėl galimos agitacijos. Atsakymuose į klausimus nurodoma, kad: „atidarytose dėžėse ir plastikiniame maiše daugiau nieko nebuvo – buvo tik respiratoriai“, „prašymo parašyti viešą padėką nebuvo. Buvo prašoma tik leisti panaudoti mano nuotrauką jų informacijos skelbime. Tačiau, kaip minėjau 5 atsakyme, mes patys skelbėme ir apie visus rėmėjus, ir apie gautą bei išdalintą paramą savo Facebook paskyroje. Todėl ir šis faktas buvo pavišintas 2020-04-10“, „jokių kalbų apie artėjančius rinkimus nebuvo“.

8.4. Atsakydami į klausimą, kaip, jų nuomone, TS-LKD dovana dera su Labdaros ir paramos įstatyme nustatytu draudimu politinėms partijoms būti labdaros ir paramos teikėjais, nurodė, kad: „Šiame sudėtingame kontekste, kai asmens apsaugos priemonių trūkumas ir nesaugus

kontaktas su COVID-19 privertė izoliuotis daugumą medikų bei uždarinėti vieną po kitos asmens sveikatos priežiūros įstaigas, Asociacija tikrai nevertino ar perduodami respiratoriai atitinka įstatymų reikalavimus. Bet po Jūsų užklauskos apsvairstysime tai artimiausiame Valdybos posėdyje.“

9. Lentelėje pateikiami TS-LKD narių atsakymų apibendrinimai:

	2020 m. birželio 1 d. Monika Navickienė (reg. Nr. 1-1156(7.9))	2020 m. birželio 1 d. Paulė Kuzmickienė (reg. Nr. 1-1129(7.9))	2020 m. birželio 1 d. Jonas Gudauskas (reg. Nr. 1-1150(7.9))
Registruoti politinės kampanijos dalyviai	2020 m. gegužės 29 d. VRK pirmininko pavaduotojo Andriaus Pukso sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S96	2020 m. gegužės 12 d. VRK pirmininko pavaduotojos – sekretorės Svetlanos Misevičienės sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S41	2020 m. balandžio 22 d. VRK pirmininko pavaduotojos – sekretorės Svetlanos Misevičienės sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S10
Ar Jūs dalyvavote TS-LKD iniciatyvoje pristatant 2 500 respiratorių? Jei taip, kieno iniciatyva?	„TS-LKD vykdomojo sekretoriaus Jono Gudausko prašymu dalyvavau perduodant respiratorius Lietuvos medikų sąjungai.“	„J. Gudauskas ir LRS narė Monika Navickienė pasiūlė kartu nuvykti ir padėti nuvežti respiratorių siuntą medikų atstovams.“	„Dalyvavau savo iniciatyva, kaip partijos vykdomasis sekretorius.“
Kada ir kur buvo perduoti respiratoriai?	„Kiek pamenu perdavimas vyko 2020 m. balandžio 7 d. Lietuvos medikų sąjungos patalpose.“	„2020-04-07, Medikų sąjungos būstinėje.“	„Lietuvos medikų sąjungai perdavimas vyko 2020 m. balandžio 7 d. Živilės Gudlevičienės namuose, kur galimai yra įsikūrusi ir asociacija.“
Kaip vertinate TS-LKD perduotą dovaną Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo kontekste?	„Niekada nevertinu. Tikslas buvo nuoširdžiai padėti medikams sunkioje jų darbo situacijoje.“	„Tokių aspektų niekas nevertino. Buvo tikslas solidarizuotis su Lietuvos žmonėmis ir padėti medikams.“	„Teisės pažeidimo nematau.“
Koks buvo Jūsų dalyvavimo tikslas, užduotys?	„Manęs, kaip TS-LKD Socialinio komiteto narės, tiesiog paprašė padėti nuvežti respiratorius ir perduoti Lietuvos medikų sąjungai. Nebuvo jokio kitokio tikslo.“	„Esu aktyvi Socialinių reikalų komiteto narė, dėl to ir paprašė padėti nuvežti.“	„Vykdamas TS-LKD vykdomojo sekretoriaus pareigas TS-LKD vardu perduoti respiratorius.“
Ar kartu su kaukėmis buvo ir kitokių daiktų ar lankstinukų? Ar buvo prašoma parašyti viešą padėką TS-LKD?	„Ne.“ „Ne.“	„Mano žiniomis, nebuvo.“ „Mano žiniomis, nebuvo.“	„Ne.“ „Ne.“
Kaip sprendimas dalinti respiratorius yra susijęs su Jūsų planais dalyvauti rinkimuose?	„Niekada.“	„Nesusijęs.“	„Nesusijęs.“
Ar apie Jūsų prisidėjimą prie iniciatyvos buvo skleidžiama vieša	„Nesidomėjau. Mano žiniomis, nebuvo.“	„Kiek man žinoma, be medikų nuotraukos Facebook'e, daugiau nebuvo.“	„Kiek man žinoma, buvo Lietuvos medikų sąjungos vieša padėka „Facebook“.

	2020 m. birželio 1 d. Monika Navickienė (reg. Nr. 1-1156(7.9))	2020 m. birželio 1 d. Paulė Kuzmickienė (reg. Nr. 1-1129(7.9))	2020 m. birželio 1 d. Jonas Gudauskas (reg. Nr. 1-1150(7.9))
informacija? Jei taip, pateikite pavyzdžių.			

Papildomai surinkta informacija

10. Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje skelbiama³, kad TS-LKD 2020 m. kovo 17 ir 19 dienomis sudarė iš viso 20 000 eurų vertės sutartis su UAB ITINA dėl COVID-19 prekių pirkimo (iš viso dėl 2 170 respiratorių). Pagal sutartį pardavėjas įsipareigojo prekes pristatyti iki kovo 30 dienos.

11. TS-LKD interneto svetainėje 2020 m. kovo 19 d. pavišintas įrašas⁴: „Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai jungiasi prie visuomeninių iniciatyvų palaikyti pirmoje fronto linijoje su koronavirusu kovojančius medikus. Partija ir jos politikai jau užsakė ir artimiausiu metu medikams pristatys 2500 respiratorių. TS-LKD atstovai taip pat jau pradėjo iniciatyvą, kurios tikslas padėti vienišioms žmonėms, kuriems dėl karantino šiandien labiausiai reikia pagalbos. „Kova su pandemija keičia viską, situacija šalyje keičiasi iš esmės, todėl stabdome jau suplanuotą rinkimų kampaniją, startui paruoštas reklaminės kampanijos priemonės ir parengtos rinkimų programos pristatymą. Vietoj to, partija ir mūsų politikai jau rado galimybių savo lėšomis prisidėti prie pagalbos medikams. Tikimės, kad netrukus pavyks pristatyti 2500 respiratorių, kurių taip reikia medikams. <...> Pasak G. Landsbergio, programos pristatymo visuomenei renginiai vyks tada, kai tik tam bus tinkamas metas. Taip pat, nors programos projektas jau pilnai paruoštas, bet bus dar kartą peržiūrėjimas ir papildomas priemonėmis, kurios atlieptų pandemijos ir karantino pasekmes ilgesniam laikotarpiui. „Jaučiame, kad visuomenė nori rimtų, konstruktyvių, sisteminių sprendimų ir visų politikų įsipareigojimo, kaip jie spręstų esamą situaciją, todėl į tai reaguojame ir tam ruošiamės“, – teigia G. Landsbergis.“

12. TS-LKD interneto svetainėje 2020 m. balandžio 8 d. pavišintas įrašas⁵: „Partijos nariai ir bendruomenės atstovai Lietuvos medikų sąjūdžio atstovams nupirko ir perdavė 2 500 respiratorių. Respiratorius medikai išdalins karščiavimo klinikoms bei mažųjų ligoninių atstovams“. Pagal surinktus duomenis, Lietuvos medikų sąjūdžiui 2 170 respiratorių buvo perduoti nuo TS-LKD, o 380 respiratorių – nuo klubo „Žingsnis link savęs“. Nors bendras respiratorių

³http://www.cvpp.lt/index.php?option=com_vptpublic&task=sutartys&Itemid=109&filter_show=1&filter_limit=10&vp_t_unite=&filter_tender=&filter_number=&filter_proctype=&filter_authority=T%C4%97vyn%C4%97s+s%C4%85junga-Lietuvos+krik%C5%A1%C4%8Dionys+demokratai&filter_jarcode=&filter_cpvc=&filter_valuefrom=&filter_valueto=&filter_contractdate_from=&filter_contractdate_to=&filter_expirationdate_from=&filter_expirationdate_to=&filter_supplier=&filter_supplier_jarcode=&filter_agreement_type=

⁴ <https://tsajunga.lt/aktualijos/ts-lkd-stabdo-suplanuota-rinkimu-kampanija-savo-resursais-prisides-prie-pagalbos-medikams/>

⁵ <https://tsajunga.lt/aktualijos/konservatoriu-bendruomene-medikams-perdave-respiratoriu-siunta/>

skaičius susidaro 2 550 vnt., bet prie pačios partijos nurodytų 2 500 vnt. galbūt priskaičiuoti ir klubo perduoti respiratoriai, kuriam, kaip nurodo savo atsakyme TS-LKD, aukojo partijos nariai.

13. Patikrinus socialiniame tinklalapyje „Facebook“ esančius TS-LKD įrašus, matoma, kad:

13.1. 2020 m. kovo 19 d. buvo sukurtas TS-LKD įrašas, kurio aprašyme nurodoma: *„Jungiamės prie gražių iniciatyvų palaikyti pirmoje fronto linijoje su koronavirusu kovojančius medikus. Stabdome suplanuotą rinkimų kampaniją, nes tikime, kad šiuo metu tuos resursus galime nukreipti geriau. Jau užsakėme ir artimiausiu metu medikams pristatysime 2500 respiratorių. Gabrielius Landsbergis: „Partijos narius taip pat kviečiu, bendradarbiaujant su mūsų skyrių pirmininkais, padėti vienišiams, vyresnio amžiaus žmonėms, kuriems gali reikėti pagalbos apsirūpinant maistu, iškviečiant medikus. Be abejo, tai turi būti daroma maksimaliai laikantis visų saugumo reikalavimų. Esame didelė bendruomenė, turinti labai platų narių tinklą visoje Lietuvoje, todėl narius, ypač jaunuosius, pasitelksime skambinant vyresnio amžiaus žmonėms, klausiant, ar jiems nereikia pagalbos ir atitinkamai prašant padėti identifikuoti savo kaimynus, draugus ir artimuosius, kuriems galėtumėme, laikantis visų saugumo reikalavimų, padėti.“ Įrašė pateiktas asociatyvus paveikslėlis su užrašu „2500 respiratorių mūsų herojams“.*

13.2. 2020 m. balandžio 8 d. buvo sukurtas TS-LKD įrašas⁶, kurio aprašyme nurodoma: *„Kova su pandemija iš esmės pakeitė viską. Sustabdėme jau suplanuotą rinkimų kampaniją bei parengtos rinkiminės programos pristatymą. Vietoje to, partija ir mūsų politikai rado galimybių savo lėšomis prisidėti prie pagalbos medikams. Lietuvos medikų sąjūdžio atstovams nupirkome ir perdavėme 2 500 respiratorių. Vadovės Živilės Gudlevičienės paprašėme nuspręsti, kam šiuo metu apsaugos priemonės reikalingos labiausiai. Ji su medikų bendruomene bendrauja kasdien, todėl tiksliausiai žinos, kurioje ligoninėje ar kokiame rajone šie respiratoriai šiandien reikalingi pirmiausiai. Živilė sakė, kad respiratoriai bus padalinti karščiavimo klinikoms bei mažųjų ligoninių atstovams. Norime ne tik prisidėti prie visuomeninių iniciatyvų bei palaikyti pirmoje fronto linijoje su koronavirusu kovojančius medikus. Siūlome visiems, kad ir vienu euru prisidėti prie šios svarbios kovos. Aukoti galite Maltiečiams (čia <https://bit.ly/39UIFjS> arba per Revolut aplikaciją „Donations“ skiltyje), telefonu 1880 (2 eurų auka „Laikykites, medikai!“) arba D. Grybauskaitės vadovaujamam fondui (čia <https://bit.ly/2VeO0x5>). Nepaprastai dėkojame visiems partiečiams, prisidėjusiems prie paramos medikams.“ Įrašė pateiktos penkios nuotraukos, kuriose matomas respiratorių perdavimas.*

⁶ <https://www.facebook.com/tslkd/posts/3087558401274352>

Asociacijos Lietuvos medikų sąjūdis veikia

14. Patikrinus socialiniame tinklalapyje „Facebook“ esančius Lietuvos medikų sąjūdžio įrašus, matoma, kad 2020 m. balandžio 10 d. buvo sukurtas padėkos TS-LKD įrašas⁷, kurio aprašyme nurodoma: *„Lietuvos medikų sąjūdis šią savaitę vėl sulaukė paramos. TS-LKD perdavė mums 2500 FFP2 respiratorių (5 dėžės po 500 vnt.). Nuoširdžiai dėkojame ir skubame perduoti medikams. Kaip ir žadėjome – mes stengsimės dovanoti toms nedidelėms klinikoms, kurios Valstybės paramos nesulaukia. O kadangi prašymų turime daug – tai jau perdavėme: 500 vnt. – Riešės šeimos klinikai; 500 vnt. – Vilniaus sveikatos namams; 200 vnt. – UAB „Pagalba ligoniui“ (Jieznas, Alytus)“.* Įrašė pateiktos keturios nuotraukos, kuriose matomas perdavimas ir jame dalyvaujantys asmenys, perduodamos dėžės su respiratoriais.

15. Lietuvos medikų sąjūdžio atsakyme buvo nurodoma: *„Norime pažymėti, kad mūsų Facebook paskyroje (Lietuvos medikų sąjūdžio) esame paskelbę, kad pandemijos metu renkame paramą medikams – tiek finansinę, tiek apsaugos priemonėmis, tiek kitokiais galimais būdais. Taip pat pažymime, kad ir ataskaitos apie gautą ir išdalintą paramą yra skelbiamos viešai mūsų Facebook paskyroje.“*

15.1. Pavyzdžiui, kovo 18 d. buvo paskelbtas įrašas⁸: *„Šiuo metu esant ypatingai situacijai dėl sparčiai plintančios COVID-19 infekcijos Lietuvoje ir Lietuvos medikų sąjūdžiui bei jo nariams nuolat gaunant užklausų dėl paramos skyrimo, mes primename: LMS turi paramos statusą (paramos gavėjo Nr. 304715485) LMS atsiskaitomoji sąskaita LT557044060008194347. Parama pirmiausia bus skirta: 1. Vienkartinių apsaugos priemonių įsigijimui medikų apsaugai ir jų išdalinimui gydymo įstaigose. Mūsų privalumas – mums negalioja Viešųjų pirkimų taisyklės, tiekėjų apklausos, mažiausios kainos principas. Pirksime tai, ką siūlys tiekėjai per trumpiausius galimus pristatymo terminus. 2. Teisinėms konsultacijoms, teisininkų išlaidoms ginant medikus teismuose, rengiant raštus ir teikiant medikams teisinę pagalbą. Medikų testavimui (jei Valstybės įsigyjamų testų kiekiai bus nepakankami). Tikimės Jūsų supratimo ir paramos medikų bendruomenei šiuo ypatingos situacijos periodu mūsų Tėvynėje. Taip pat primename, kad LMS galima pervesti 1-2% paramos nuo gyventojų pajamų mokesčio: <https://www.medikusajudis.lt/skirkite-savo-2-nuogyventoju-pajamu-mokescio-lietuvos-mediku-sajudziui/>“*

15.2. Skelbiami įrašai apie jau gautą paramą. Pavyzdžiui, kovo 28 d. paskelbtas įrašas⁹: *„Jau norime padėkoti pirmiesiems paramos teikėjams! 5000 Eur pervedė Labdaros ir paramos fondas Perlo parama. 3000 Eur pervedė UAB Penki kontinentai. Individualūs asmenys aukojo nuo 10 iki 500 Eur. Iš viso praėjusią savaitę LMS buvo paaukota 9660 Eur. LMS susijungė kartu su kitais paramos fondais ir šiuo metu visa parama koordinuojama bendrai su: Vyriausybės įsteigtu*

⁷ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=510000489684795&id=126446954706819

⁸ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=496976857653825&id=126446954706819

⁹ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=503076153710562&id=126446954706819

fondu, Gydytojų įstaigų paramos fondu, Lietuvos Pramonininkų konfederacija, Laisvės TV fondu „Laikykites, medikai“, Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacija, „Tesonet“ ir IT įmonių iniciatyva (informacija apie jų gaunamas paramos lėšas, prekių įsigijimus ir paskirstymus galite rasti jų tinklapiuose). Mums paramos ieškoti padeda ir Lietuvos verslo konfederacija: <https://www.facebook.com/Lietuvosverslokonfederacija/posts/2732498833472158> "Lietuvos įmonės ir asociacijos kviečiamos aukoti lėšas į LMS sąskaitą bei taip prisidėti įsigyjant ir pristatant būtiniausias individualias apsaugos priemones, reikalingas Lietuvos medikams kovoje su koronaviruso pandemija.“

15.3. Balandžio 2 d. paskelbtas įrašas: „ŠI PARAMA IŠDALINTA: 50 vnt. – Gargždų ligoninei; 50 vnt. – Kretingos ligoninei; 200 vnt. – Palangos reabilitacijos ligoninei; 100 vnt. – LSMU rezidentams. Visos dovanos išsiųstos per Omniva. Lietuvos Medikų Sąjūdis dėkoja InSpe ir Guy Shapira už dovaną medikams – 400 respiratorių FFP2. Turime pagalbos prašymų, padalinsime šiuos respiratorius smulkių įstaigų, kurios iki šiol jokios paramos negavo, darbuotojams. Ačiū <https://www.respiratorius.lt/parama>.“

Dėl draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis

16. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prasidėjus Seimo rinkimų politinei kampanijai, t. y. nuo Seimo rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėjų dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatū, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.

17. Paskelbus rinkimų datą, pradeda galioti Seimo rinkimų įstatymo nuostatos dėl draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d.

18. Pagal surinktus duomenis, pateiktus atsakymus į paklausimus ir dokumentus, TS-LKD respiratorius Lietuvos medikų sąjūdžiui perdavė 2020 m. balandžio 7 d. Respiratorių (veido kaukių) perdavimo–priėmimo aktu, tai yra iki 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos pradžios. Todėl TS-LKD dovana (perduota 2020 m. balandžio 7 d.) Lietuvos medikų sąjūdžiui nelaikytina papirkimu pagal Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnį.

Dėl TS-LKD įsigytų medicininių apsaugos priemonių perdavimo Lietuvos medikų sąjungai teisėtumo

19. Labdaros ir paramos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad *parama pagal šį įstatymą pripažįstama, jeigu ją teikia: Lietuvos Respublikos fiziniai ir juridiniai asmenys, išskyrus politines partijas, politines organizacijas, valstybės ir savivaldybių įmones, biudžetines įstaigas, valstybės ir savivaldybių institucijas bei Lietuvos banką. <...>.*

20. Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo 16 straipsnio 1 ir 4 dalyse nustatyta, kad:

1. *Asociacijai leidžiama nuosavybės ar bet kokiomis kitomis teisėmis valdomą turtą ir lėšas perleisti, užtikrinti juo prievolių įvykdymą ar kitaip apriboti savo valdymo, naudojimo ir disponavimo teises į jį tik tuo atveju, kai tuo siekiama įgyvendinti asociacijos įstatuose nustatytus veiklos tikslus (įskaitant ir labdaros, ir paramos tikslus, nustatytus įstatuose pagal Labdaros ir paramos įstatymą).*

<...>

4. *Asociacija pinigų, gautų kaip paramą, taip pat kitus negrąžintinai gautus pinigus ir kitą turtą naudoja juos davusio asmens nurodytiems tikslams, jeigu asmuo tokius tikslus nurodė. Asociacija šiuos gautus pinigus privalo laikyti atskiroje sąskaitoje, taip pat sudaryti išlaidų sąmatą, jei tai numatyta teisės aktuose arba pinigų davęs asmuo to reikalauja. Asociacija negali priimti pinigų ar kito turto, jei duodantis asmuo nurodo juos naudoti kitiems, negu asociacijos įstatuose yra nustatyta, tikslams.*

21. Patikrinus valstybės įmonės Registrų centro Juridinių asmenų registro juridinių asmenų dokumentų paieškoje esančius Lietuvos medikų sąjungos duomenis¹⁰, nustatyta, kad Lietuvos medikų sąjungos 2019 m. veiklos ataskaitos aiškinamajame rašte nurodoma: „*Įstaigos pagrindiniai tikslai: Atstovauti ir ginti Lietuvos medikų profesinius, socialinius ir ekonominius interesus; Dalyvauti Lietuvos sveikatos politikos formavime ir teisėkūros procese; Siekti darnios ir tvarios Lietuvos sveikatos sistemoms įtvirtinimo; Ginti nacionalinį sveikatos interesą. <...> Įstaigos finansavimą sudaro: dotacijos – neatlygintinai gautas ilgalaikis turtas arba lėšos, skirtos tokio turto įsigijimui, tiksliniai įnašai – iš valstybės arba savivaldybės biudžetų, Lietuvos ir užsienio paramos fondų, **juridinių ir fizinių asmenų gauta parama davėjo griežtai apibrėžtiems tikslams įgyvendinti, nario mokesčiai, kitas finansavimas – neatlygintinai gautos prekės, davėjui nustatant jų panaudojimo tikslą, aukos, kita parama, davėjui nenustačius jų konkreto panaudojimo tikslo***“. Galima teigti, kad paramos davėjas turi būti subjektas, numatytas Labdaros ir paramos įstatyme, kuriame numatyta, kad politinės partijos nėra paramos davėjos.

22. 2020 m. balandžio 7 d. Respiratorių (veido kaukių) perdavimo–priėmimo akte nėra nurodytas teisinis TS-LKD įsigytų prekių perdavimo pagrindas. Lietuvos medikų sąjungos

¹⁰ <https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=304715485>

dokumentuose (aktuose) taip pat nenurodytas teisinis perdavimo pagrindas, tačiau aktuose įvardijama, kad perduodama parama: „Paramos suteikimo–gavimo aktas“, „Parama teikiama neatlygintinai ir savitarpio pasitikėjimo pagrindu“.

22.1. TS-LKD atstovų gautuose atsakymuose rašoma: „Tai nebuvo de jure parama Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo prasme“, „Tikslas buvo nuoširdžiai padėti medikams sunkioje jų darbo situacijoje“, „Man atrodo, kad tai tiesiog gera idėja savaime suprantamas dalykas“.

22.2. Lietuvos medikų sąjūdžio gautame atsakyme nurodoma: „Šiame sudėtingame kontekste, kai asmens apsaugos priemonių trūkumas ir nesaugus kontaktas su COVID-19 privertė izoliuotis daugumą medikų bei uždarinėti vieną po kitos asmens sveikatos priežiūros įstaigas, Asociacija tikrai nevertino ar perduodami respiratoriai atitinka įstatymų reikalavimus. Bet po Jūsų užklauso apsvaistysime tai artimiausiame Valdybos posėdyje.“

23. Labdaros ir paramos įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Valstybinė mokesčių inspekcija kontroliuoja labdaros ir paramos teikimą, gavimą ir naudojimą. To paties straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad nustačiusios labdaros ir paramos teikimo, gavimo arba naudojimo pažeidimus, kontrolės institucijos (Valstybinė mokesčių inspekcija ir (arba) muitinė) panaikina mokesčių lengvatas ir taiko įstatymų nustatytas sankcijas.

24. Politinių partijų įstatymo 24 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta, kad Vyriausioji rinkimų komisija jos nustatyta tvarka kontroliuoja, kaip politinės partijos laikosi šio įstatymo reikalavimų, ir siūlo traukti atsakomybėn už šio įstatymo pažeidimus arba kreipiasi į kitas institucijas, kurioms įstatymų suteikta kompetencija leidžia patikrinti, kaip laikomasi įstatymų nustatytų reikalavimų.

25. Politinių partijų įstatymo 17 straipsnyje nustatyta, kad politinės partijos turi teisę verstis leidybos, spaudos ir atributikos platinimo, nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo, politinių bei kultūrinių renginių (paskaitų, parodų ir kitų) organizavimo ir kita veikla, **iš kurios gautos lėšos gali būti naudojamos tik politinės partijos įstatuose nurodytiems politinės partijos veiklos tikslams.**

25.1. Politinių partijų įstatymo 22 straipsnio 1, 2, 4 dalyse nustatyta, kaip politinės partijos gali panaudoti turtą ir lėšas:

1. Politinės partijos įstatuose numatytiems tikslams įgyvendinti gali turėti trumpalaikio ir ilgalaikio turto.

2. Politinės partijos turtas ir lėšos negali būti skirstomi jos nariams.

<...>

3. Politinės partijos turi teisę aukoti iškeltų kandidatų ir kandidatų sąrašų ar referendumo politinėms kampanijoms.

26. Sistemiskai aiškinant Politinių partijų įstatymo 17 ir 22 straipsnius, politinės partijos turi teisę užsiimti konkrečia kita veikla (numatyta 17 straipsnyje), iš kurios gali gauti pajamų, tačiau **politinės partijos negali sudaryti šiame įstatyme nenumatytų neatlygintino pobūdžio sandorių, t. y. aukoti, dovanoti ar kaip nors kitaip neatlygintinai perleisti politinės partijos turto, išskyrus aukas iškeltiems kandidatams ir kandidatų sąrašams ar referendumo politinėms kampanijoms.**

27. TS-LKD įstatų 3 punkte numatyta, kad: *„Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų“ tikslas – tęsti tautos telkimą ir stiprinti Lietuvoje krikščioniškosiomis vertybėmis grindžiamą demokratiją, Lietuvos valstybingumo įtvirtinimo ir ūkio reformos darbus, puoselėti atvirą pilietinę visuomenę, modernią nepriklausomą demokratinę valstybę, laisva iniciatyva ir bendrosios gerovės tikslais grindžiamos šalies ekonomikos plėtrą, išsaugant ir puoselėjant lietuviybę ir tradicines Lietuvos kultūros vertybes. Savo veikloje „Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai“ remiasi krikščioniškosios demokratijos, šiuolaikinės konservatizmo minties, tautiškumo, moralės nuostatomis ir teisingumo principais, atviros Europai lietuviybės idealais, puoselėja patriotizmą, laisvės ir pasipriešinimo kovų istorijos įamžinimo ir pagarbos jų dalyviams tradicijas, siekia sovietinės okupacijos padarinių panaikinimo, istorinio teisingumo ir istorinės tiesos apie pasipriešinimo kovas atkūrimo, taip pat vadovaujasi Europos Liaudies partijos, vienijančios Europos Sąjungos krikščionių demokratų ir konservatyviosios ideologijos partijas, politikos principais ir tradicijomis, ir, kaip tikroji narė, remiasi jos statutu. Šiuos tikslus ir savo programines nuostatas TS-LKD įgyvendina per savo atstovus dalyvaudama Europos Parlamento, Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento, vietos savivaldos rinkimuose ir veikdama atstovaujamosios ir vykdomosios valdžios institucijose.“*

28. TS-LKD įstatų 177 punkte numatyta, kad: *„Lėšų ir kito turto naudojimo ir skirstymo ir sandorių TS-LKD vardu sudarymo tvarką nustato TS-LKD taryba. Sandorius TS-LKD vardu sudaro vykdomasis sekretorius.“*

29. 2020 m. birželio 18 d. TS-LKD vykdomojo sekretoriaus el. paštu buvo teiraujamasi apie TS-LKD įstatų 177 punkte nurodytą dokumentą ir prašoma pateikti jo kopiją.

29.1. 2020 m. liepos 2 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-1572(7.9), kuriame nurodoma: *„Paaiškiname, kad TS-LKD taryba nėra patvirtinusi tvarkos dėl lėšų ir kito turto naudojimo ir skirstymo ir sandorių TS-LKD vardu sudarymo, kuri detalizuotų bendrą tvarką nustatytą Lietuvos Respublikos teisės aktuose ir TS-LKD įstatuose. Sandorius TS-LKD vardu sudaro vykdomasis sekretorius (TS-LKD įstatų 177 p.). Vykdomasis sekretorius atsako už materialiojo ir nematerialiojo turto ir lėšų panaudojimą pagal suvažiavimo, TS-LKD tarybos, Prezidiumo ir TS-LKD pirmininko priimtus sprendimus (TS-LKD įstatų 160.10 p.). Medicininės kaukių įsigijimas ir perdavimas buvo vykdomas vadovaujantis TS-LKD pirmininko 2020-03-17 potvarkiu Nr. 2 (potvarkis prisegamas).“*

29.2. Kartu su atsakymu pateiktas TS-LKD pirmininko 2020 m. kovo 17 d. potvarkis Nr. 2 „Dėl pagalbos priemonių Lietuvos medikams įsigijimo“, kuriame nurodoma: *„Lietuvoje sparčiai plintant koronavirusui ir dėl šios epidemiologinės grėsmės piliečių sveikatai paskelbus šalyje ekstremaliąją padėtį, deja, Lietuvos medikų organizacijos bei medicinos įstaigos praneša, kad jos vis dar nėra aprūpintos tinkamomis medicininėmis priemonėmis. Suprantant ypatingą Lietuvos medikų darbo sąlygų ir jų sveikatos svarbą bei reikšmę visos visuomenės sveikatai bei pastangoms suvaldyti šią epidemiją, Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD), siekdami prisidėti prie šio viešojo intereso negali likti nuošalyje. Todėl pavedu TS-LKD Vykdomajam sekretoriui iš TS-LKD lėšų, gautų pardavus TS-LKD turtą, įsigyti medicininių pagalbos priemonių už ne mažesnę kaip 20 000 Eur sumą bei įsigytas priemones neatlygintinai perduoti Lietuvos medikams ar kitiems viešojo sektoriaus darbuotojams, kuriems dėl jų atliekamų pareigų yra iškilęs pavojus sveikatai. Priemonių įsigijimą ir perdavimą vykdyti skubiai.“* Dokumentą pasirašė TS-LKD pirmininkas Gabrielius Landsbergis.

30. TS-LKD įstatuose nenumatyta, kad TS-LKD gali teikti paramą ar kitaip neatlygintinai perleisti turtą, prekes ir kita. Todėl laikytina, kad TS-LKD gautos lėšos iš disponavimo turtu panaudotos ne pagal TS-LKD įstatuose nustatytą paskirtį, kaip numatyta Politinių partijų įstatyme.

31. TS-LKD, nupirkusi medicininių apsaugos priemonių ir jas neatlygintinai perdavusi Lietuvos medikų sąjūdžiui, padarė politinių partijų finansavimo tvarkos pažeidimą.

32. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 544 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad *kitoks, negu nustatyta šio straipsnio 1, 2, 3 dalyse, politinės partijos finansavimo tvarkos pažeidimas užtraukia baudą už politinės partijos apskaitą atsakingam asmeniui ar politinės partijos pirmininkui nuo vieno šimto penkiasdešimt iki aštuonių šimtų penkiasdešimt eurų.*

33. Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 5 punkte nustatyta, kad dėl šio kodekso 544 straipsnyje numatytų administracinių nusižengimų, administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **siūloma:**

1. Nelaikyti rinkėjų papirkimu pagal Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnį Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų 2020 m. balandžio 7 d. perduotų medicininių apsaugos priemonių asociacijai Lietuvos medikų sąjūdžiui.

2. Pripažinti, kad politinė partija Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai, iš kitos veiklos gautas lėšas panaudojusi medicininėms apsaugos priemonėms (2 170 vnt. respiratorių)

įsigyti, kurias neatlygintinai perdavė asociacijai Lietuvos medikų sąjūdžiui, pažeidė Politinių partijų įstatymo 17 ir 22 straipsnius.

3. Taikyti administracinę atsakomybę už Administracinių nusižengimų kodekso 544 straipsnio 4 dalyje numatytą finansavimo tvarkos pažeidimą politinės partijos Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų pirmininkui Gabrieliui Landsbergiui.

4. Perduoti surinktą medžiagą Valstybinei mokesčių inspekcijai įvertinti, ar politinės partijos Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų suteikta parama asociacijai Lietuvos medikų sąjūdžiui atitinka labdaros ir paramos teikimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

VRK narys

Tauras Rutkūnas

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Vyriausioji specialistė

Estera Miežytė